

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Cauza penală	DECIZIE	Judecătoria Fălești
Nr. 1a-189/14	12.03.2014	Judecător V. Trișnevschi
	mun. Bălți	

Colegiul judeciar penal al Curții de Apel Bălți în componența

Președintelui de ședințe: Gheorghe Scutelnic

Judecătorii: Angela Revenco și Valeriu Ceornea

Grefier: Marina Tofan

Cu participarea

Procurorului: Valentina Costaș

Avocatului: Radu Holban

a judecat în ședință publică apelul procurorului Serviciului Nord al Procuraturii Anticorupție Lilia Selevestru declarat împotriva sentinței judecătorești Fălești din 30.09.2013, prin care în privința inculpatei:

xxxxNUMExxxx, născută la xxxxDATA_NASTERIIxxxx, originară și domiciliată în sat. xxxxORAS_SATxxxx, Fălești, moldoveancă, cet. RM, cu studii superioare, director al Gimnaziului din sat. xxxxORAS_SATxxxx r-l Fălești, căsătorită, avînd la întreținere copil minor, fără antecedente penale, -

s-a dispus încetarea procesului penal:

- pe art. 327 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 332 alin. (2) și 391 alin. (1) pct. 6)

Cod pr. penală pentru că fapta ei constituie contravenție prevăzută de art. 312 Cod contravențional, nefiindu-i aplicată sancțiunea contravențională pe motivul expirării termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale;

- pe art. 332 alin. (1) Cod penal cu liberarea ei de răspundere penală în

corespondere cu art. 55 Cod penal și atragerea la răspundere contravențională, fiindu-i aplicată sancțiune administrativă în formă de amendă în mărime de 150 u.c. ce constituie 3 000 lei, fiindu-i revocată măsura preventivă.

Prin sentință s-a soluționat întrebarea cu privire la corpurile delictive.

Prezenta cauză s-a aflat în procedura instanței de fond pe perioada 05.08. – 30.09.2013, și cea de apel pe perioada 19.11.2013 – 12.03.2014.

Pentru a se expune pe marginea apelului declarat, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Prin sentința nominalizată, instanța a dispus încetarea în privința inculpatei xxxxNUMExxxx a procesului penal pe art. 327 alin. (1) Cod penal pe marginea învinuirii ei formulate în aceea, că activînd în funcție de director al Gimnaziului din sat. xxxxORAS_SATxxxx r-l Fălești, numită în această funcție prin ordinul Direcției Generale Raionale de Învățămînt Tineret și Sport Fălești nr.58 din 28.06.2010, fiindu-i acordate o serie de atribuții și obligații, inclusiv: gestionarea patrimoniului gimnaziului, reprezentarea gimnaziului în raport cu persoanele fizice și juridice, coordonarea cu administrația publică locală, angajarea personalului instituției, evidența timpului de muncă a angajaților etc., fiind investită cu anumite drepturi și obligații în vederea exercitării acțiunilor administrative de dispoziție, organizatorico-economice și de conducere executivă a Gimnaziului din sat. xxxxORAS_SATxxxx, fapt ce o plasează la subiecții speciali a infracțiunii, prevăzuți la art. 123 Cod penal, ea fiind persoană publică, în mod intenționat, folosind situația de serviciu, în interes personal, exprimat prin necesitatea camuflării încălcărilor sale, prin intermediul directorului adjuct al Gimnaziului din sat. xxxxORAS_SATxxxx Brînzî Ina, contrar prevederilor art. 106 Codul Muncii, a organizat tabelarea profesorului de muzică și organizatorului activității extrașcolare a gimnaziului xxxNUMExxxx, în tabele de evidență a timpului de muncă a angajaților gimnaziului pentru luna octombrie anul 2012 cu 67 ore lucrătoare și pentru luna noiembrie anului 2012 cu 108 ore lucrătoare, aprobînd ulterior respectivele documente, în corespundere cu care lui Cheptea Lurie ilegal i-a fost calculat și achitat salariul în sumă totală de 3959 lei, inclusiv și pentru perioada de timp cuprinsă între 15.10.2012 – 30.11.2012 în care el nu a activat, fiind plecat peste hotarele Republicii Moldova, prin urmare prejudiciind bugetul primăriei sat. xxxxORAS_SATxxxx în sumă de 3959 lei.

Potrivit învinuirii formulate în rechizitoriu respectivele acțiuni a inculpatei xxxNUMExxxx au fost încadrate la art. 327 alin. (1) Cod penal drept "abuz de serviciu" în prezența calificativelor "folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu în interes personal, cu cauzare de daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice.

Disponind încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire, instanța a reținut lipsa în acțiunile inculpatei a elementelor calificative a respectivei componente de infracțiune, or prin probe administrate pe caz nu s-a constatat cauzare de daune considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice și juridice. Fiind o componentă materială, infracțiunea prevăzută de art. 327 alin. (1) Cod penal se consideră consumată doar din momentul producerii danelor materiale. Astfel, instanța de fond a stabilit, că deși inculpata a folosit situația de serviciu în interes personal, ea nu a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, or orele incluse în tabela de pontaj a profesorului xxxNUMExxxx, au fost executate de XXXnumeXXX și xxxNUMExxxx, cărora li-a și fost achitat salariul calculat, suma de 3959 lei neconstituind un prejudiciu considerabil pentru organul de administrare publică, fapt confirmat la ședința de judecată de către primarul xxxNUMExxxx. De rînd cu aceasta, instanța a reținut netemeinicia argumentelor părții acuzării în vederea evaluării prejudiciului cauzat, reținînd că Consiliul local apobă bugetul local, modul de utilizare a fondurilor de rezervă, precum și a fondurilor speciale, operează modificări în bugetul local, primarului în corespundere cu art. 29 a Legii privind administrarea publică locală revenindu-i rolul asigurării elaborării proiectului de buget, fapt ce determină credibilitatea aprecierii de către acesta a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, ca fiind unul neconsedirabil.

Astfel că, în opinia instanței acțiunile inculpatei pe acest episod formează contravenția prevăzută de art. 312 Cod contr., însă ținînd cont de faptul că la momentul soluționării cauzei, expirase termenii generali de prescripție, stipulați la art. 30 Cod contr., instanța a dispus liberarea inculpatei de răspunderea contravențională pe acest articol.

De rînd cu acesta, instanța a dispus liberarea inculpatei xxxNUMExxxx de răspunderea penală și pentru falsificarea actelor publice pe marginea învinuirii ei formulate în aceea că, activînd în calitate de director al gimnaziului din sat. xxxORAS_SATxxx, Fălești și fiind persoană cu funcție de răspundere, din alte interese personale, manifestate prin intenția de a-l ajuta pe profesorul xxxNUMExxxx de a nu-și întrerupe stagiul de muncă necesar pentru obținerea ulterioară a dreptului la pensie, în perioada de 15.10.2012 – 30.11.2012, a aprobat și a contrasemnat tabelele de pontaj a timpului de muncă, ce constituie documente oficiale de calcul și citare a salariului angajaților, incluzînd în ele date vădit false privind orele de muncă prestate în lunile octombrie-noiembrie 2012 de către xxxNUMExxxx în calitate de profesor de muzică și organizator al activității extrașcolare, tabelîndu-l pentru luna octombrie 2012 cu 67 ore ore lucrătoare și pentru luna noiembrie 2012 cu 108 ore lucrătoare, deși el în respectiva perioadă de timp octombrie – noiembrie 2012 nu a activat, fiind plecat la muncă în străinătate. În baza tabelor de pontaj lui XXXnumeXXX i-a fost calculat și achitat salariul de 3959, bani ridicați din primăria xxxORAS_SATxxx de către soția acestuia xxxNUMExxxx cu transmiterea lor profesorilor xxxNUMExxxx și xxxNUMExxxx ce l-au înlocuit pe xxxNUMExxxx.

Referitor la acest episod instanța a reținut prezența în acțiunile inculpatei a calificativelor infracțiunii, prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, în prezența calificativelor "înscrierea de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false din alte interese personale. În susținerea acestei concluzii instanța a reținut caracterul public atît a funcției deținute de inculpată, cît și a tabelor de pontaj, în care ea a dispus introducerea datelor vădite false referitor la activitatea profesorului xxxNUMExxxx pe perioada lunilor octombrie – noiembrie, consemnîndu-le.

Totodată, ținînd cont de faptul, că respectiva infracțiune face parte din categoria celor ușoare, în cauză lipsind prejudiciu material, inculpata recunoscîndu-și vina și căindu-se de cele săvîrșite, fiind pentru prima dată atrasă la răspunderea penală și avînd la întreținere copil minor, fiind caracterizată în exclusivitate pozitiv de la locul de muncă și de trai, instanța a concluzionat posibilitatea liberării ei de răspunderea penală în temeiul art. 55 Cod penal, cu atragerea ei la răspunderea administrativă.

Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în modul și termenul prevăzut de art. art. 401-402 Cod pr. penală a fost contestată cu apel de către procurorul ce a reprezentat învinuirea în instanța de fond Lilia Selivestru, care apreciînd soluția judiciară drept una ilegală, a solicitat casarea ei, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei soluții noi privind condamnarea inculpatei pe art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 84 Cod penal fiindu-i stabilită definitiv pedeapsa amenzii în mărime de 400 u.c, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în cadrul întreprinderilor și instituțiilor de stat pe un termen de trei ani. În motivarea cerințelor formulate invocîndu-se încetarea nejustificată a procesul penal în privința lui xxxNUMExxxx pe art. 327 alin. (1) Cod penal pe motiv că fapta ei ar conține elementele contravenției prevăzute de art. 312 Cod contr. Or, primarul în calitatea sa procesuală de reprezentat al părții vătămate nu este împuternicit cu funcția de gestionare a finanțelor administrației publice locale, această împuternicire avînd doar Consiliul local, la ședința căruia nu s-a soluționat respectiva întrebare astfel, că primarul xxxNUMExxxx neavînd abilitatea aprecierii unipersonale a cuantumului prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Pe dealtă parte acuzarea susține, că în corespundere cu art. 16 Cod contr. în calitate de contravenții prevăzute de art. 312 Cod contr. pot fi plasate doar acțiunile ilegale a persoanei publice, ce au cauzat prejudiciu în proporții mici, de pînă la 25 u.c., fapt ce denotă netemeinicia încetării procesului penal.

În ce privește motivele liberării inculpatei de răspunderea penală pe art. 332 alin. (1) Cod penal, acuzarea le consideră drept neîntemeiate, or prezența cumulului de circumstanțe atenuante a cauzei penale, permite aplicarea prevederilor art. 78 Cod penal, prin reducerea pedepsei la minimul stabilit de legea penală și nu liberarea de răspunderea penală în temeiul art. 55 Cod penal cu atragerea ei la răspunderea administrativă.

Cît privește termenul de declarare a apelului, apelanta susține, că acesta urmează a fi calculat din data înțrării în procuratură a copieii de pe sentința redactată, adică 09.10.2013, pentru că la data pronunțării dispozitivului ei 30.09.2013 ea a lipsit la ședința de judecată.

În fața instanței de apel, procurorul participant Valentina Costăș a pledat pentru admiterea apelului pe motivele invocate în el, solcînd condamnarea inculpatei pe art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1) Cod penal cu numirea pedepsei penale propuse de autorul

apelului.

Referitor la termenul de declarare a apelului, reprezentantul acuzării susține, că el urmează a fi calculat din data parvenirii în procuratură a sentinței redactate 09.10.2013 și nu din data pronunțării dispozitivului ei 30.09.2013, cu atât mai mult că la ședința de judecată din această dată procurorul nu a fost prezent.

Reprezentantul primăriei sat. xxxxORAS_SATxxxx xxxxNUMExxxx a pledat pentru respingerea apelului ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a sentinței instanței de fond, or în opinia sa, prin acțiunile inculpatei n-au fost prejudiciate interesele publice, orele didactice incluse în programul de învățământ fiind petrecute și respectiv achitate de primărie, pentru bugetul anual a căreia de 4 mln. lei, suma de 3959 lei neconstituind prejudiciu considerabil.

În fața instanței de apel inculpata xxxxNUMExxxx a solicitat respingerea apelului a fiind nefondat, păstrându-se fără modificări soluția instanței de fond pe care o consideră legală și motivată.

Avocatul Radu Holban în numele inculpatei xxxxNUMExxxx a pledat pentru respingerea apelului ca fiind tardiv. În opinia sa, pentru procuror termenul de declarare a apelului curge la fel ca și pentru ceilalți participanți a procesului penal, începînd cu data pronunțării sentinței integrale – 30.09.2013, or în corespundere cu art. 402 alin. (1) Cod pr. penală termenul de declarare a apelului este de 15 zile din data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel, faptul pronunțării la data respectivă a sentinței integrale, confirmîndu-se prin recipisele consemnate de inculpată și apărător privind primirea copiei de pe sentința redactată. În argumentarea acestei solicitări, partea apărării face referire la Hotărîrea Plenului CSJ nr. 12 din 24.12.2012 ”Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale”, potrivit căreia pentru procuror termenul de declarare a apelului curge din data pronunțării sentinței, momentul depunerii apelului considerîndu-se data la care el a fost trecut în registrul de înregistrare a actelor în cancelaria instanței de judecată. Or, în sensul art. 232 alin. (2) Cod pr. penală modalitatea depunerii apelului sau recursului pentru procuror, diferă de cea exercitată de celelalte părți la proces, care pot depune actul procedural inclusiv la oficiul poștal prin scrisoare recomandată, însă pentru procuror se va lua în considerație data la care apelul sau recursul a fost trecut în registrul de înțrerea a actelor instanței de judecată și nu în registrul de ieșire a actelor procuraturii sau data expedierii de la oficiul poștal.

Totuși, în cazul în care apelul procurorului se va considera depus în termenul de atac, apărarea solicită respingerea lui ca fiind nefondat, păstrîndu-se fără modificări soluția instanței de fond, pe care o consideră una legală și motivată în aspectul legii penale.

Verificînd legalitatea verdictului contestat și argumentele invocate de apelant în raport cu materialele cauzei penale, ascultînd pledoriile participanților procesului penal, Colegiul conchide necesitatea respingerii apelului declarat de procurorul Serviciului Nord al Procuraturii Anticoruție Lilia Selivestru ca fiind tardiv, păstrîndu-se fără modificări soluția instanței de fond.

În motivarea concluziei adoptate Colegiul va face referire la Hotărîrea Plenului CSJ nr. 12 din 24.12.2012 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale”, potrivit căreia declararea peste termen a apelului sau recursului de către procuror, impune în sensul alin. (2) art. 230 CPP, pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În acest aspect fiind aplicabilă și jurisprudența CEDO în cauza Ghirea c. Moldovei din 26 iunie 2012 în care Curtea a constatat violarea art. 6 § 1 din Convenție, observînd că, - suspendarea termenului de prescripție, pe motiv că procurorul care a condus acest caz a fost în concediu, nu poate fi acceptat ca fiind compatibil cu principiul egalității armelor. Astfel, Curtea a constatat, că a avut loc violarea articolului 6 § 1 din Convenție, or este incontestabil că perioada de atac începe să curgă atunci cînd instanța de judecată a informat părțile despre faptul că sentința este motivată. În speță, instanța națională a suspendat termenul de atac în favoarea statului, deoarece procurorul responsabil de caz a fost în concediu. În acest sens Curtea a notat că, reclamantul a fost dezavantajat față de acuzare, care putea extinde termenul legal de prescripție. Curtea reiterează că principiul egalității armelor – care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil - presupune ca fiecare parte beneficiază de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul, în condițiile care nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.

În continuare, Curtea a constatat că, interpretarea oferită de către instanțele judecătorești naționale prevederilor legale aplicabile în această cauză a avut un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 al Convenției, deoarece interpretarea oferită de către instanțele judecătorești naționale a permis statului, care a fost reprezentat de către procuror, să declare un apel în pofida expirării termenului de prescripție.

În același context, la pct. 12 a Hotărîrii Plenului se menționează, că potrivit art. art. 230-234 coroborat cu art. 402 CPP, termenul de apel este de 15 zile, fiind un termen legal și imperativ, astfel încît nerespectarea lui atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara apel și nulitatea oricărei cereri de apel înaintate după expirarea termenului. Pentru procuror termenul curge de la momentul pronunțării sentinței. Pct. 19 a hotărîrii stipulează, că în cazul atacării hotărîrilor judecătorești de către procuror cu apel, recurs, recurs ordinar sau recurs în anulare, momentul depunerii acestor contestații se consideră data la care ele au fost trecute în registrul de înțrere a actelor în cancelarie instanței de judecată. Or, în sensul alin. (2) art. 232 CPP, modalitatea depunerii apelului sau recursului pentru procuror, diferă de cea exercitată de celelalte părți în proces, care pot depune actul procedural inclusiv la oficiul poștal prin scrisoare recomandată, însă pentru procuror se va lua în considerație data la care apelul sau recursul a fost trecut în registrul de înțrere a actelor instanței de judecată și nu în registrul de ieșire a actelor procuraturii sau data expedierii de la oficiul poștal.

Prin urmare, în conformitate cu cele menționate, Colegiul reține că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Astfel, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. El nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

În corespundere cu cele expuse mai sus, Colegiul constată declararea tardivă de către procurorul Lilia Selivestru a apelului, or curgerea termenului de declarare a lui, a început din data pronunțării sentinței integrale - 30.09.2013. Faptul pronunțării la data

respectivă a sentinței integrale, se confirmă prin recepisele consemnate de către inculpată și apărător în vederea atestării primirii copiei de pe ea.

Lipsa din motive neîntemeiate la ședința de judecată din 30.09.2013 a procurorului Lilia Selivestru, nu poate condiționa prelungirea artificială a termenului de declarare a apelului, or în acest caz se încalcă dreptul părții opuse la un proces contradictoriu.

Totodată, acuzatorul de stat nu a invocat și nici nu a confirmat motivele de omitere a termenului de atac, deși a fost prezentă la ședința precedentă, când s-a stabilit ziua în care va continua examinarea cauzei, cu acordarea inculpatei ultimului cuvânt, deliberarea pe caz și pronunțarea sentinței. De rînd cu aceasta, Colegiul reține netemeinicia solicitării părții acuzării privind calcularea termenului de declarare a apelului din data înțrării în procuratură a copiei de pe sentință, or aceasta a fost expediată pentru informare, procurorul participant la judecarea cauzei în fond, urmînd ca el să se conformeze cerințelor legale, pentru a nu aduce atingere părții oponente în respectarea principiului contradictorialității procesului penal.

În același context Colegiul reține, că mențiunea din conținutul p/v al ședinței de judecată referitor la pronunțarea dispozitivului sentinței, contravine datelor obiective a cauzei, expuse mai sus. Dealtfel, acuzarea nu a declarat obiecții la p/v al ședinței de judecată, termenul legal pentru aceasta expirîndt, fapt ce nu influențează la hotărîrea ce urmează a fi adoptată pe caz în ordine de apel.

În atare împrejurări Colegiul concluzionează necesitatea respingerii apelului ca fiind depus peste termen, fapt ce în corespundere cu recomandările Plenului CSJ expuse în Hotărîrea nr. 22 din 12.12.2005 (cu modificările ulterioare) Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, condiționează verificarea legalității fondului cauzei, or soluția de respingere a apelului ca depus peste termen sau inadmisibil nu implică o verificare a hotărîrii atacate, întrucît instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decît în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

În corespundere cu art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. a); 416-417 Cod pr. penală, Colegiul,-

D E C I D E:

Apelul procurorului Serviciului Nord al Procuraturii Anticorupție Lilia Selevestru declarat împotriva sentinței judecătorei Fălești din 30.09.2013 în cauza **xxxxNUMExxxx** se respinge ca fiind tardiv, cu menținerea respectivei hotărîri fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare, dar poate fi contestată cu recurs la CSJ în termen de 30 zile de la pronunțarea deciziei integrale.

Decizia integrală pronunțată public la data de 12.03.2014.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător